

Lausuntopyyntö

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

| Saamelaiskäräjät

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

| Pia Ruotsala

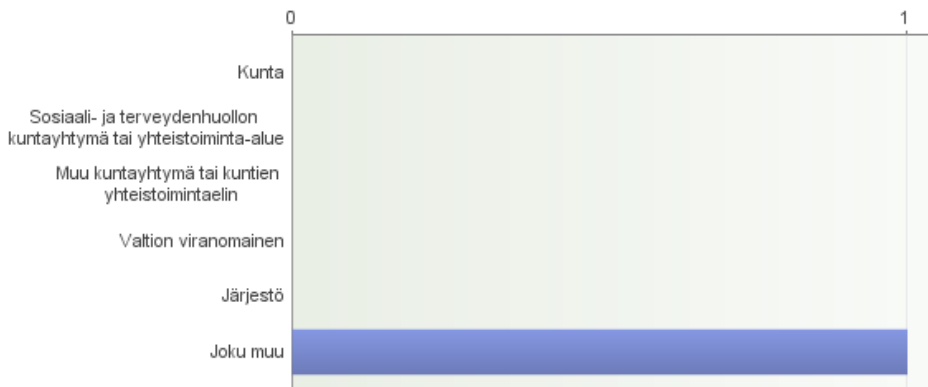
3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti
Tiina	Sanila-Aikio	tiina.sanila-aikio@samediggi.fi

4. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

5. Esityksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus, riittävä osaaminen palveluja tarjoavassa ja hoitavassa yksikössä ja asiakas- ja potilasturvallisuus. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Esityksen mukaan sairaala- ja päivystysverkkoa tiivistettäisi vastaamaan väestön tarpeeseen valtakunnallisesti koordinoitusti ja yhtenäisin perustein. Onko uudistus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

6. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

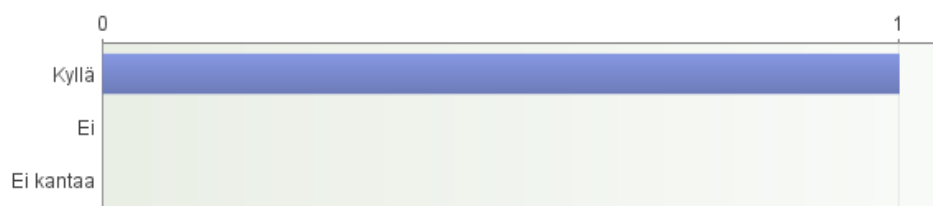
Vastaajien määrä: 1

- Potilasturvallisuuden ja laadun varmistamiseksi tehokkaampia koordinointi on tarkoituksenmukaista. Tosin uudistuksessa tulee huomioida Lapin alueelliset erityispiirteet ja sujuvan rajayhteistyön varmistaminen. Pitkät välimatkat eivät saa olla este laadukkaiden ja yhdenvertaisten palvelujen saatavuudelle. Palvelujen keskittäminen ei saa heikentää perusoikeuksia. Tästä syystä ratkaisevaa on turvata joustava siirtyminen sairaala- ja päivystyspalveluihin sekä helpot, nopeat ja kustannustehokkaat kulkukeinot. Erityisen välttämätöntä on lääkärihelikopterien ja rajavartioston pelastushelikopterien saatavuus saamelaisten kotiseutualueella, jotta äkillisissä, kiireellisissä sairastapauksissa siirtyminen sairaanhoidon piiriin on nopeaa. Helikopterin toimintamahdollisuudet tulee erikseen turvata saamelaisten kotiseutualueella. Varsinkin poronhoidossa työskentelevillä pitkät välimatkat lähimpään taajamaan ilman tienyhteyttä viivästyttävät hoitoon pääsyä joskus jopa kohtalokkain seurauksin. Esimerkiksi Haltin alueelta on 60 km Kilpisjärvelle, josta potilaskuljetus voidaan tavallisesti järjestää. Lisäksi avun hälyttämistä heikentävät huonot puhelinyhteydet ja katvealueet.

Erikoissairaanhoidon ja pelastustoiminnan osalta Utsjoen kunnan ja Inarin kunnan pohjoisosien asukkaiden palvelut voisi tehokkaasti järjestää melkein lähipalveluina Kirkkonniemen kunnansairaalan kanssa, jonne etäisyys on enimmillään n. 160 kilometriä.

7. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa ensihoitopalvelun järjestämisestä (39§), ensihoitopalvelun sisällöstä (40§) ja ensihoitokeskuksesta (46§). Ovatko ehdotetut säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

8. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

9. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (45§) Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

10. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Vaativan erikoissairaanhoidon laadun varmistamiseksi työnjako ja keskittäminen on perusteltua.

11. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa kiireellisestä hoidosta (50§) tarkoituksenmukainen?

Onko ehdotettu säännös

Vastaajien määrä: 1

12. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

13. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi terveydenhuoltolaissa sosiaalihuollon tarpeen arvioinnista (53 a §) Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

14. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio edellyttää, että terveydenhuollon henkilöstö asianmukaisesti huomioisi potilaan sosiaalihuollon tarpeen. Sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstöllä on velvollisuus ottaa huomioon kokonaisvaltaisesti potilaan/asiakkaan yksilölliset tarpeet ja auttaa häntä eri tahojen laajalla yhteistyöllä.

15. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaalihuoltolaissa sosiaalipäivystyksestä (29§) Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

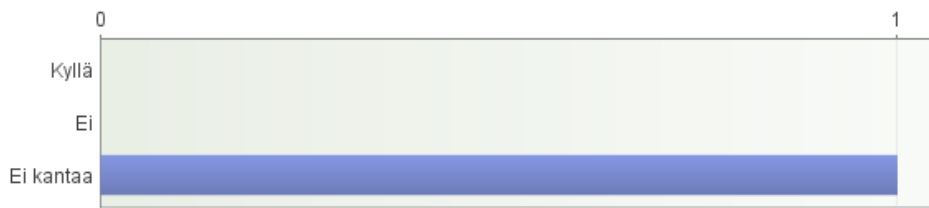

16. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaalihuoltolaissa sosiaalipalvelujen järjestämisestä muiden palvelujen yhteydessä (33 a §) Onko ehdotettu säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

18. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoisia huomioita esityksestä.

Vastaajien määrä: 1

I SAAMELAISTEN KIELELLISTEN OIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

Esityksessä ei ole riittävällä tavalla huomioitu saamelaisen alkuperäiskansan kielellisiä oikeuksia. Perustuslain 17 §:n 3 mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaisten kielelliset oikeudet ovat laajemmat kuin oikeus saada tulkkaus- ja käännösapua. Saamen kielilain (1086/2003) 1 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan velvollisuutena on toteuttaa ja edistää saamelaisten kielellisiä oikeuksia ja 3 momentin mukaan tavoitteena on

saamelaisten kielellisten oikeuksien toteuttaminen ilman, että niihin tarvitsee erikseen vedota. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että palvelunjärjestäjän tulee ensisijaisesti huolehtia siitä, että henkilöstö kykenee palvelemaan saamen kielellä. Mikäli saamenkielistä henkilöstöä ei ole saatavilla, tulee asiakkaille järjestää maksuton tulkkaus ilman ennakoilmoitusvelvollisuutta ja viivytystä. Tällä hetkellä tulkkauksen järjestämiseksi saamenkieliseltä potilaalta edellytetään asiasta ennakoilmoitusta. Ja koska palvelunjärjestäjillä ei ole useinkaan luotuna tulkkausjärjestelmää, tulkin etsiminen viivästyttää hoidon aloittamista. Saamenkielisen väestön potilasturvallisuuden varmistamiseksi Lapin alueella tulisi aloittaa pikimmiten etätulkkauspalvelun kehittäminen yhteistyössä Saamelaiskäräjien ja eri viranomais tahojen kanssa.

Kielelliset oikeudet liittyvät mitä merkittävimmällä tavalla palvelun laadun ja potilasturvallisuuden varmistamiseen, eivätkä pelkästään hyvään hallintoon. Lähtökohtaisesti hoidon tulee olla yhtä laadukasta ja käytännössä saatavissa myös saamenkieliselle väestölle heidän omalla äidinkielellään. Saamelaiskäräjät pitää erittäin tärkeänä, että saamelaisten kielellisten oikeuksien toteutuminen saamelaisten kotiseutualueella varmistetaan ensihoidossa, päivystysaikaisessa ohjauksessa ja neuvonnassa, perustason kiireellisessä vastaanotto toiminnassa, sosiaalipäivystyksessä, palvelu- ja hoidontarpeen arvioinnissa.

Ehdotetut säännökset eivät turvaa saamelaisten perusoikeuksien toteutumista. Saamelaisten kielellisten oikeuksien toteutuminen tulee varmistaa säätämällä siitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissä.

ESITYKSEN VAIKUTUKSET MATKAKUSTANNUKSIIN

Esityksessä ei ole huomioitu riittävästi Lapin alueen erityispiirteitä. Lapissa pitkät välimatkat ja huonot joukkoliikenne yhteydet ovat todellinen haaste ja aiheuttavat kotitalouksille lisäkustannuksia matka- ja yöpymiskulujen kautta. Saamelaisten kotiseutualueen taksiverkosto on merkittävästi vähentynyt, eikä monilla kotitalouksilla ei ole omaa autoa käytettävissä.

Asiointimatkojen kasvaessa Kelan matkakustannukset ja asiakkaiden matkakustannukset tulevat kasvamaan.

Asiointimatkojen kasvaminen on erityisen ongelmallista iäkkäille saamelaisvanhuksille, jotka tarvitsevat saattajan mukaan asiointia varten. Useat saamelaisvanhukset ja lapset eivät

osaa suomen kieltä niin hyvin, että voisivat asioida ilman

saamen kielen taitoista saattajaa. Kela ei korvaa saattajan ansionmenetykskorvauksia, vain matkakulut. Asiointimatkojen kasvaminen lisää myös saattajien kuluja merkittävästi.

Jatkovalmistelussa tulisi ottaa huomioon asianmukaisesti saamelaisten perusoikeudet ja palvelutarpeet, Lapin pitkät etäisyydet, yleisten kulkuneuvojen vähäisyys, mahdollisuudet raja-alueyhteistyöhön ja erilaiset palvelun järjestämistavat.

20. Vapaamuotoiset huomionne liitteenä olevasta luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä.

Ei vastauksia.